

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8SŽ/10/2012
Identifikačné číslo spisu:	9012010074
Dátum vydania rozhodnutia:	16.07.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9012010074.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľky: MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o., Bratislavská 1/a, Bratislava, IČO: 31 444 873, zast. spoločnosťou ADVOKÁT ZLÁMALOVÁ ZUZANA, s.r.o., Trnavská 11, Bratislava, IČO: 36 857 769, v mene ktorej koná Mgr. Zuzana Zlámalová, advokátka, proti odporkyni: Rada pre vysielanie a retransmisiu, Dobrovičova 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. RP/21/2012 zo dňa 24. apríla 2012, konajúc o opravnom prostriedku podanom navrhovateľkou, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporkyne č. RP/21/2012 zo dňa 24. apríla 2012, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Navrhovateľka j e p o v i n n á zaplatiť súdny poplatok v sume 66 eur na účet Najvyššieho súdu Slovenskej republiky do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Rozhodnutím č. RP/21/2012 zo dňa 24. apríla 2012 odporkyňa rozhodla, že navrhovateľka porušila povinnosť ustanovenú v § 32 ods. 4 písm. a/ zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „Zákon“) tým, že na programovej službe TV MARKÍZA dňa 6. novembra 2011 o cca 13:39 a na programovej službe DOMA dňa 6. novembra 2011 o cca 20:50 odvysielala reklamný spot propagujúci produkt Kofola extra bylinková, ktorého nosným motívom bol milostný vzťah učiteľky a žiaka, v dôsledku čoho došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť, aby vysielaná reklama bola slušná. Za uvedené porušenie bola uložená pokuta vo výške 3319 €.

V odôvodnení odporkyňa, spolu s opisom obrazovej a zvukovej zložky predmetného reklamného spotu, uviedla, že za vysielanie reklamy nesie navrhovateľka objektívnu zodpovednosť, a teda sa nestotožnila s jej názorom, že za obsah a kvalitu vysielacích kaziet zodpovedá zadávateľ reklamy.

K pojmu slušnosť odporkyňa uviedla, že tento nie je vnímaný jednotne celou spoločnosťou a je potrebné

ho vyložiť s prihliadnutím na majoritný názor spoločnosti v relevantnom čase a mieste. Je potrebné vychádzať zo všeobecne akceptovaných názorov na vzťah učiteľ - žiak a taktiež brať do úvahy úlohu učiteľa vo výchovnovzdelávacom procese žiakov. Úloha učiteľa vo vzťahu k žiakom sa neobmedzuje len na odovzdávanie informácií, ale nepochybne zahŕňa aj významné pôsobenie pri ich výchovnom procese. Aby učiteľ mohol žiakov viesť k správnym morálnym hodnotám, musí vzbudzovať určitý rešpekt a byť pre žiakov autoritou. Ak má učiteľ pôsobiť na žiaka ako autorita je vylúčené, aby medzi nimi existoval milenecký vzťah, nakoľko by nutne bránil riadnemu výchovnovzdelávaciemu procesu. Preto je takýto vzťah všeobecne považovaný za spoločensky neakceptovateľný, a teda nemorálny. Jeho prezentáciu širokej verejnosti (najmä maloletým) v rámci televízneho vysielania reklamy nemožno považovať za slušnú.

Naviac odporkyňa nepovažovala predmetnú reklamu za slušnú aj z dôvodu, ako pristupuje k zobrazeniu osoby učiteľky. Hoci je práca učiteľa z hľadiska mzdového ohodnotenia dlhodobo poddimenzovaná, jej spoločenský význam je nepochybne veľmi dôležitý. Učiteľia sa prostredníctvom svojej výchovnovzdelávacej činnosti významne podieľajú na formovaní budúcnosti spoločnosti. Za túto dôležitú a zodpovednú prácu si zaslúžia spoločenskú úctu a uznanie. Za prejav úcty k učiteľom však rozhodne nemožno považovať, ak je učiteľka v reklame zobrazená ako partnerka svojho vlastného žiaka, s ktorým sa bozkáva a objíma. Takéto zobrazenie dehonestuje povolanie učiteľa a degraduje ho na úroveň, ktorá je neetická a spoločnosťou neakceptovateľná. Takáto dehonestácia je o to závažnejšia, že bola použitá v rámci reklamy, teda na komerčné účely. Predmetná reklama za komerčným účelom prezentovala správanie, ktoré nie je spoločensky akceptované, ktoré dehonestuje povolanie učiteľa, v dôsledku čoho ju nemožno považovať za slušnú.

V súvislosti s uloženou pokutou odporkyňa uviedla, že navrhovateľka už bola v minulosti za porušenie § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona právoplatne sankcionovaná, pričom podľa § 64 ods. 2 Zákona, pri opakovanom porušení povinnosti je potrebné uložiť pokutu; nie je prípustné uváženie pri rozhodovaní o druhu sankcie. Navrhovateľka je za porušenie Zákona zodpovedná bez ohľadu na zavinenie - objektívna zodpovednosť a za porušenie predmetného ustanovenia bola už sankcionovaná v minulosti, a teda mohla vedieť, že svojim konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený Zákomom. K trvaniu porušenia povinnosti odporkyňa uviedla, že predmetný reklamný spot trval 29 s., pričom počas tohto času bolo prezentované správanie, ktoré nie je spoločensky akceptované a dehonestuje povolanie učiteľa. Závažnosť správneho deliktu vyhodnotila odporkyňa ako nízku, keď prihliadala na fakt, že zobrazenie milostného vzťahu učiteľky a jej žiaka nebolo spracované naturalisticky, ale pomerne miernou formou.

Proti predmetnému rozhodnutiu podala navrhovateľka v zákonnej lehote opravný prostriedok, v ktorom sa domáhala jeho zrušenia a vrátenia veci odporkyni na ďalšie konanie. V prípade úspechu si uplatnila náhradu trov konania.

Uviedla, že Zákon neobsahuje definíciu slušnosti a čestnosti, pri ich definovaní možno aplikovať len všeobecné a verejnosťou prijateľné normy slušnosti a čestnosti. Celé vysielanie navrhovateľky je možné považovať za také, ktoré je slušné a čestné. Slušnosť a čestnosť je možné považovať za hodnoty prisudzované procesom alebo javom spoločnosťou. Obsah týchto pojmov a ich výklad bude závisieť od spoločnosti, od doby, v ktorej sú posudzované, od okolností, za ktorých dochádza k ich posúdeniu, od ďalších faktorov, ktoré budú mať jednoznačne vplyv na výklad a obsah týchto pojmov. Navrhovateľke nebolo jasné, na základe čoho považovala odporkyňa napadnuté vysielanie za nečestné a neslušné. Reklamné spoty boli nasadené ak súčasť bežnej reklamnej kampane klienta Kofola. Za obsah a kvalitu vysielacích kaziet zodpovedá zadávateľ reklamy. Navrhovateľka posúdila obsah tohto reklamného spotu z hľadiska dodržiavania pravidiel pri vysielaní a nemala za to, že by bol v rozpore so Zákomom. Obsah spotu vychádzal z celkovej reklamnej koncepcie klienta, ktorú už dlhšie uskutočňuje.

Navrhovateľka ďalej poukázala na skutočnosť, že pojmy čestnosť a slušnosť patria k neurčitým právnym pojmom, ktorých výklad má zabezpečiť správny orgán, pričom výklad musí byť jednoznačný, nezameniteľný, predvídateľný a aplikovateľný na obdobné prípady do budúcnosti. V tejto súvislosti citovala z odbornej publikácie. Správny orgán sa viac menej stotožnil s výkladom reklamného šotu tak, ako ho uskutočnila Arbitrážna komisia Rady pre reklamu. Odporkyňa neuviedla vlastnú správnu úvahu, nie je zjavné, prečo v nadväznosti na skutočnosť, ktoré navrhovateľka oznámila v podaní zo dňa 9. marca 2012 nereagovala predovšetkým na to, že navrhovateľka nebola tvorcom predmetnej reklamy, do obsahu šotu nemohla žiadnym spôsobom zasiahnuť, mala za to, že tvorcovia šotu ako aj ďalšie subjekty,

ktoré na jeho umeleckom stvárnení spolupracovali, prehodnotili obsah šotu a posúdili ho v súlade a v intenciách Zákona, etiky a morálky. Navrhovateľka sa bezodkladne podriadila rozhodnutiu Arbitrážnej komisie zo dňa 10. novembra 2011 a reklamu stiahla.

K výške a druhu uloženej sankcie navrhovateľka uviedla, že odporkyňa nevzala do úvahy, že zadávateľ reklamného šotu ako aj agentúra ho zastupujúca, neboli za obsah spotu sankcionovaní. Napriek tejto skutočnosti odporkyňa navrhovateľku ako vysielateľku sankcionovala. Ani uloženie najnižšej možnej sankcie nezodpovedá pravidlám spravodlivého správneho konania. Napadnuté rozhodnutie nijakým spôsobom nereflektovalo tieto skutočnosti a odôvodnenie uloženia sankcie sa obmedzilo na stručný výpočet dôvodov uvedených v Zákone, bez ich hlbšieho významu a spresnenia, bez ich aplikácie na tento konkrétny a výnimočný prípad. Pokiaľ odporkyňa ako dôvod uloženia finančnej sankcie uviedla opätovné porušenie § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona, navrhovateľka poukázala na tú skutočnosť, že skutkovo sa jednalo o odlišné prípady, keď v skoršej veci bola posudzovaná česťnosť a slušnosť vlastnej propagácie, teda programovej súčasti, ktorej autorom bola navrhovateľka, mala dosah na jej obsah a zodpovednosť za obsah komunikátu bola na nej.

K podanému opravnému prostriedku sa písomným podaním zo dňa 10. júla 2012 vyjadrila odporkyňa tak, že navrhla napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

Uviedla, že navrhovateľka je zodpovedná za obsah svojho vysielania v plnom rozsahu, teda aj za reklamné spoty vyrobené iným subjektom, pokiaľ ich zaraďuje do svojho vysielania. Skutočnosť, že tvorcom reklamného spotu je tretia osoba, nebránilo navrhovateľke zväžiť jeho súladnosť so Zákonom, prípadne aj odmietnuť ho zaraďiť do vysielania. Skutočnosť, že sa navrhovateľka podriadila rozhodnutiu Arbitrážnej komisie ju nezbavuje zodpovednosti sa už spáchaný delikt. Pri skúmaní vysielania bolo pre odporkyňu rozhodujúce to, že predmetný spot bol odvysielaný a jeho obsah bol v rozpore so Zákonom. Z uvedeného dôvodu bola odporkyňa povinná konštatovať, že došlo k porušeniu Zákona a uložiť sankciu. Arbitrážna komisia a odporkyňa sú dve od seba nezávislé a nesúvisiace inštitúcie.

Ohľadne výkladu pojmu slušnosť odporkyňa uviedla rovnakú argumentáciu ako v napadnutom rozhodnutí, uvedenú v skoršej časti tohto rozsudku. Témy, ktoré boli súčasťou napadnutého rozhodnutia, podľa názoru odporkyne dostatočne jasne a presne opísali obsah, ktorý považovala za neslušný. Rovnako bolo z napadnutého rozhodnutia zrejmé, aké dôvody viedli ku konštatovaniu, že predmetný spot a jeho zaradenie do vysielania zakladá rozpor s § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona.

Odporkyňa v súvislosti s druhom a výškou sankcie poukázala na § 64 ods. 2 Zákona, pričom uviedla, že navrhovateľka už bola za porušenie § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona sankcionovaná formou upozornenia na porušenie zákona rozhodnutím RL/74/2011. V takomto prípade bola odporkyňa povinná uložiť sankciu vo forme pokuty. Tvrdenia navrhovateľky, že sa jednalo o odlišný prípad považovala odporkyňa za irelevantné. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti za správny delikt je nepodstatné, či je tvorcom komunikátu, ktorý je v rozpore so Zákonom, samotný vysielateľ alebo nezávislá tretia osoba. Navrhovateľka je povinná zväžiť obsah každého programu a komunikátu, posúdiť jeho súladnosť so Zákonom a na základe toho zaraďiť do vysielania len tie programy, ktoré zodpovedajú zákonným požiadavkám. V opačnom prípade je povinná niest' následok, ktorým je v danom prípade uloženie sankcie. Záverom odporkyňa poukázala, že vzhľadom na nižšiu závažnosť predmetného správneho deliktu uložila minimálnu sankciu, akú Zákon umožňuje uložiť za porušenie § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný (§ 246 ods. 2 písm. a/ O. s. p. v spojení s § 64 ods. 6 Zákona) napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo preskúmal v rozsahu dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu, ako aj s obsahom písomných podaní účastníkov konania a po vypočutí zástupcu odporkyne na nariadenom pojednávaní dňa 16. júla 2013 dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľky nie je dôvodný.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O. s. p.).

V prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, postupuje súd podľa tretej hlavy piatej časti O. s. p.

(§ 250l ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 250l ods. 2 O. s. p., pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

Podľa § 250q ods. 2 O. s. p. o opravnom prostriedku rozhodne súd rozsudkom, ktorým preskúmané rozhodnutie buď potvrdí, alebo ho zruší a vráti na ďalšie konanie. Ustanovenie § 250j ods. 5 platí obdobne.

Podľa § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona, vysielateľ je povinný zabezpečiť, aby ním vysielaná reklama a telenákup boli čestné a slušné.

Podľa § 64 ods. 1 písm. d/ Zákona, za porušenie povinnosti uloženej týmto zákonom alebo osobitnými predpismi rada ukladá tieto sankcie: pokutu.

Podľa § 64 ods. 2 vety prvej Zákona, sankciu podľa odseku 1 písm. d/ rada uloží, ak vysielateľ, prevádzkovateľ retransmisie, poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo právnická osoba alebo fyzická osoba podľa § 2 ods. 3 a 4 aj napriek písomnému upozorneniu rady opakovane porušila povinnosť.

Podľa § 64 ods. 3 Zákona, pokutu rada určí podľa závažnosti veci, spôsobu, trvania a následkov porušenia povinnosti, miery zavinenia a s prihliadnutím na rozsah a dosah vysielania, poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie a retransmisie, získané bezdôvodné obohatenie a sankciu, ktorú už prípadne uložil samoregulačný orgán pre oblasť upravenú týmto zákonom v rámci vlastného samoregulačného systému.

Podľa § 67 ods. 5 písm. a/ Zákona, rada uloží pokutu vysielateľovi televíznej programovej služby okrem vysielateľa prostredníctvom internetu od 3319 eur do 165 969 eur a vysielateľovi rozhlasovej programovej služby od 497 eur do 49 790 eur, ak porušil podmienky na vysielanie mediálnej komerčnej komunikácie vrátane reklamy a telenákupu.

Navrhovateľka v opravnom prostriedku namietala, že odporkyňa sa nezaoberala obsahom podania zo dňa 9. marca 2012, ktorú námietku pokladal najvyšší súd za nedôvodnú.

Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia bez pochyb vyplýva, že na námietky vznesené navrhovateľkou v priebehu správneho konania odporkyňa reagovala, zaoberala sa nimi, pričom ich vyhodnotila ako neopodstatnené, s ktorým hodnotením sa najvyšší súd stotožnil.

Pokiaľ navrhovateľka argumentovala, že nebola zodpovedná za obsah reklamného šotu, nakoľko bola len vysielateľkou, nie jeho tvorcom, najvyšší súd odkazuje na § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona, ktorý upravuje zodpovednosť práve osoby vysielateľa. Nie je v prejednávanej veci podstatné, že navrhovateľka bola len vysielateľkou danej reklamy, nie jej tvorcom. Skutková podstata správneho deliktu podľa § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona ako subjekt zodpovedný za porušenie zákonnej povinnosti konštruuje práve vysielateľa ako osobu nepochybne majúcu vplyv na obsah vlastného vysielania. Bolo preto v tejto otázke potrebné stotožniť sa s právnym názorom odporkyne vysloveným v napadnutom rozhodnutí.

Navrhovateľkou bol tiež namietaný výklad neurčitého právneho pojmu slušná reklama a nedostatok dôvodov v tejto súvislosti.

Odporkyňa sa v napadnutom rozhodnutí podrobne zaoberala obsahom reklamného šotu a jeho hodnotením. Zároveň uviedla, pre ktoré okolnosti bolo potrebné reklamu hodnotiť ako rozpornú s § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona, t. j. ako neslušnú. Z uvedeným hodnotením sa stotožnil aj konajúci súd.

Skutočnosť, že základom a nosnou témou reklamného šotu bol milostný vzťah medzi učiteľkou a jej žiakom nie je možné ospravedlniť tým, že zadávateľ reklamy - spoločnosť Kofola, už dlhší čas uskutočňuje jednotnú reklamnú koncepciu s použitím určitého ústredného príbehu lásky medzi dvomi ľuďmi. Správanie, ktoré je všeobecne spoločnosťou vnímané ako nemorálne, ktorého prípadný výskyt je potrebné minimalizovať prípadne odstrániť, nie ho schvaľovať prípadne podporovať, bolo použité ako ústredný motív reklamy, prostriedku, ktorého zámerom má byť podpora reklamovaného produktu, a teda je žiaduce, aby bola sprostredkovaná (paradoxne) čo najväčšiemu počtu osôb. Propagáciu produktu

reklamným šotom s uvedeným obsahom nemožno považovať za súladnú s § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona. Pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že navrhovateľka v opravnom prostriedku neuvidela žiadne relevantné dôvody, pre ktoré by mala byť predmetná reklama hodnotená ako slušná.

Najvyšší súd sa rovnako stotožnil s druhom uloženej sankcie. Z rozhodnutia č. RL/74/2011 zo dňa 4. júla 2011, zverejneného aj na internetovej stránke odporkyne () vyplýva, že navrhovateľke bola za porušenie § 32 ods. 4 písm. a/ Zákona uložená v skoršom konaní sankcia - upozornenie na porušenie zákona. Skutočnosť, že skorší správny delikt bol spáchaný iným spôsobom (odlišná objektívna stránka), nemá na posúdenie prejednávanej veci vplyv. § 64 ods. 2 Zákona pre uloženie pokuty nepredpokladá opakované porušenie stanovenej povinnosti rovnakým, prípadne obdobným spôsobom. Ako dôvod uloženia pokuty predpokladá len opakované porušenie povinnosti, za ktoré už bolo uložené písomné upozornenie na porušenie zákona.

O trovách konania rozhodol najvyšší súd podľa § 250l ods. 2 O. s. p. v spojení s § 250k ods. 1 veta prvá O. s. p. tak, že navrhovateľke náhradu trov konania nepriznal, pretože v konaní nebola úspešná.

O uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol najvyšší súd podľa § 2 ods. 4 veta druhá a § 5 ods. 1 písm. h/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a položky č. 10 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy k tomuto zákonu.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.